

УДК 7.012

**АКТУАЛЬНІСТЬ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА. ЧОМУ ХИМЕРНІ
ФОРМИ НЕ ПРИЖИЛИСЬ В ПОВСЯКДЕННОМУ ДИЗАЙНІ**

К.Е. ОЛЯНІНА

Хмельницький національний університет

Так у чому ж актуальність сучасного мистецтва? Чому не всі його розуміють? Чому химерні форми не стали для людей чимось повсякденним? Для початку знайдемо визначення сучасному мистецтву.

Сучасне мистецтво (англ. *Contemporary art*) – необтяжене термінологічною точністю поняття, що може означати мистецтво, що твориться в теперішній момент, або посиляється на сукупність мистецьких напрямків і течій, що виникли у другій половині ХХ ст. Зазвичай під сучасним мистецтвом розуміють мистецтво, що походить від модернізму або знаходиться в протиріччі з цим явищем.

Якщо виражатись просто, сучасне мистецтво стало таким яким ми його бачимо з-за нудьги. З появою фотоапаратів, стала доступною можливість відображати реальність куди простіше і швидше і тому потреба та підвищена цікавість до реалізму почала відходити на другий план. Все що ми маємо рано чи пізно приїдається і у будь-якій формі мистецтва, музики чи скульптури, художнього мистецтва чи архітектури, люди починають шукати нове, шукати та вкладати новий сенс.

З самого зародження мистецтва людство старалось повторити реальність якомога точніше, тому зараз з'явилась потреба змінити все і повернути до спрощення. Та не дивлячись на візуальне спростування митці продовжили вкладати у це глибокий, та не завжди осяжний сенс. Парадокс полягає у тому, що деякі художники приходять на виставки своїх робіт для того щоб послухати, який ж сенс вони вклали в ту чи іншу роботу. Нажаль не завжди цінителі сучасного вмiють розрізняти справжнє мистецтво від дурні, шанувальники незвичного виявились дуже довірливими. Один з яскравих прикладів це продана з аукціону залізна банка з фекаліями італійського художника, скульптора П'єро Мандзоні за 124 тисячі євро.

В 1961 році представник концептуалізму, П'єро Мандзоні, який на той час вважався досить відомим творцем створив новий витвір мистецтва, закатавши по 30 грам фекалій у 90 баночок. Кожна з них була пронумерована, мала автограф митця та була підписана на 4х мовах – «Лайно художника» голосив напис. Подібний витвір був майже моментально розпроданий за ціною золота, в буквальному сенсі, та розійшовся по музеям та приватним колекціям. З часом золота ціна на «фекалії художника» все росла, а рекорд на подібний витвір шок-арту був поставлений в 2008 році на аукціоні Sotheby's – баночка №83 була продана за 97250 фунтів стерлінга. Так сталось, що на тепер фекалії художника коштують майже в 100 разів дорожче золота.

Суть ж, як виявилось, полягала зовсім у зворотньому. П'єро Мандзоні, який помер через 2 роки після проєкту, пояснював своє творіння так «Я привертаю увагу до довірливості покупців художніх творів. Всім цим міланським буржуазним свиням подобається тільки лайно.» І як виявилось він не був далекий від істини. Скрізь роки ніхто так і не осмілювся зазирнути всередину, навіть хоч трішки привідкрити баночку. Хоча деякі з них і взірвались, все ж

консерви не вічні, очевидці не промовили ні слова. Але в 2007 році, Агостіно Боланумі, асистент Мандзоні нарешті відповів на питання. Що ж дійсно всередині? Відповідь була такою: «Я можу запевнити всіх, що в них немає нічого окрім гіпсу. Якщо хтось хоче перевірити, будь ласка.» Як виявилось в баночках був всього лиш гіпсовий муляж, хоча підтвердити це ніхто не зміг. Надто вже дорого обійшлися ці експонати, щоб хтось хотів їх відкрити.

Отож, вертаючись до теми, людство з реалізму різко перейшло до спрощення і це стосується будь-якого виявлення мистецтва. Від класики до джазу в музиці та від рококо до мінімалізму в дизайні. Люди схильні весь час шукати щось що їх захопить, навіть якщо це буде шок-арт. Потрібно лише вміти відрізнити мистецтво від «лайна».

Розуміння сучасного мистецтва досі залишається проблемою для переважної більшості людей. Будучи відвертою, до конкретного моменту це було проблемно і для мене, лиш в якийсь незначний момент життя просто «зависаючи» в інтернеті я натикалась на різні відео чи статті і декілька слів невідомої мені людини допомогли второпати чому все повернулось саме так. Хоч і вважаючи себе прихильником більш класичного мистецтва, я завжди рада повитріщатись на щось дивне, сучасне, шокове. І чим більше я взнаю про різноманітні сучасні виставки, тим більше закохуюсь у підхід деяких митців. З відсотковою вірогідністю 50на50 я вподобаю незвичні роботи шок-арту, хоча все ж їх ціна для мене всього лиш спосіб витрати величезних коштів для тих в кого їх забагато. Втім, це не моя морока.

Відносно дизайну інтер'єру, можу сказати що химерні форми не є дуже популярними в загальному вжитку. Зовсім не популярні, насправді. Люди вважають їх надто екстравагантними, незручними і лиш якісь декоративні елементи можуть мати місце. Тому багато дизайнерів часто заточені в конкретні рамки, та беруться за роботу по стандартному шаблону, стараючись лиш заробити гроші та навіть не завжди в змозі зрозуміти, що зупинились розвитку.

Хоча, нажаль, робота дизайнера інтер'єру якраз на це і розрахована саме на загальний вжиток, широкого споживача. Особисто мені хотілось би мати справу з більш особливими проектами. З можливістю пробувати нове, замість того щоб весь час топтатися на місці не виходячи за рамки та стереотипи поставлені нам суспільством. Можливість розвиватись і не зупинятись, придумувати нове не дивлячись на те що майже все вже було придумано. Красти як художник без докорів сумління, та видумувати нові кольори. Подібне, нажаль, дається досить важко, враховуючи що сучасній молоді часто доводиться йти проти системи, яка так міцно в'їлась в розум суспільства. І у навчанні і у роботі, та й просто у житті.

Думаю кожному художнику, митцю варто змусити себе пам'ятати. Творчість не підпорядковується шаблонам та стереотипам, вона вільна настільки, наскільки ми вільні у своїй голові.

Отож, мені також варто запам'ятати це назавжди.

Література

1. [https://kulturologia.ru/blogs/211016/31890/-](https://kulturologia.ru/blogs/211016/31890/) П'єро Мандзоні «Лайно художника»
2. [https://artukraine.com.ua/tag/institut-problem-suchasnogo-mistectva/-](https://artukraine.com.ua/tag/institut-problem-suchasnogo-mistectva/) проблеми сучасного мистецтва.